

TKP | EMEK MERKEZİ

**ZORUNLU BES ZORBALIĞINA
KARŞI UYARILAR
2019'DA EMEKÇİLER
NELERE
DİKKAT ETMELİ**

TKP

| EMEK MERKEZİ

ZORUNLU BES ZORBALIĞINA KARŞI UYARILAR

2019'DA EMEKÇİLER NELERE DİKKAT ETMELİ

Patronlar, yeni yılla birlikte çok kapsamlı bir BES operasyonuna girişti. Hedeflerinde 9 milyon işçi var. Oysa 2017 yılında başlattıkları "Çalışanların otomatik olarak emeklilik planına dahil edilmesi" konulu zorbalık takvimi, Ocak 2019'da 2 milyon işçinin katılmasıyla bitecekti. Zorla kattıkları çalışanların 7 milyonu cayınca hesapları şaştı. O halde 2019 yılında da yapılacak şey zorunlu BES'ten ayrılmak, emekçilerin cebinden patronların kendi kasasına para aktarma planını bozmak olacak.

Bireysel emeklilik sistemi, bir Dünya Bankası projesi olarak 2001 yılında Kemal Derviş aracılığıyla tezgahlanmaya başlanmıştır. 2017 yılında ise AKP tarafından tüm çalışanların sisteme dahil edildiği zorunlu katılım dayatmasına dönüştürülmüştür.

Zorunlu BES'in amacı, ne çalışanlara emeklilik katkısı ne de ülkenin kalkınmasına katkı sağlamaktır. Zorunlu BES'in amacı, emekçilerin cebinden finans tekellerine kaynak aktarmaktır.

Zorunlu BES'i, başka ülkelerin zenginliklerine el koyabildiği için semirmiş, çoğu batıda olan kapitalist ülkelerden örnekler verilerek, tasarruf oranlarını onların düzeyine çıkaramazsanız kalkınamazsınız diyerek pazarlamaya çalıştılar.

Çalışanlarının bordrosundan, patronlara aktarılmak üzere paralar kesilmezse ülkenin kalkınamaya-çağının söylenmesinde hiçbir tutarlılık yoktur.

Bütün bunları bilelim ve sermayenin BES dayatmasından bir an önce kurtulabilmek için sistemden çıkış dilekçelerimizi ay sonundan önce hazır edelim.

**ZORUNLU BES'TE
2019'DA YENİ NE VAR?**

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2018 yılının son günlerinde zorunlu Bireysel Emeklilik Sistemi'nde bir dizi değişiklik yaptı. Yapılan değişiklikler 27 Aralık 2018 tarihli Resmi Gazetede yer alan yönetmelikte yayınlandı. Buna göre;

● 2019 yılının Ocak ayında 5 ila 9 çalışanı olan işyerlerinde çalışan ve 45 yaş altı işçiler zorunlu olarak BES'e dahil edildi. Bu kapsamda yaklaşık 400 bin işyeri bulunuyor. Toplam çalışan işçi sayısı yaklaşık 2 milyon.

● Yine Ocak ayında banka sandıkları, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret ve sanayi odaları, borsalar ile bunların oluşturdukları sandıkların iştirakçisi olan çalışanlar da sisteme zorunlu olarak dahil edildiler. Bu kapsamda yaklaşık 143 bin işçi bulunuyor.

● Ocak ayı sonunda bu işyerlerinde çalışan işçilerin ücretlerinden zorunlu BES için yüzde 3 prim kesilecek. İşyeri, kesilen primi anlaşma yaptığı BES şirketinin hesabına yatıracak.

DİKKAT!

OCAK AYINDA BES'E ZORUNLU GİREN İŞÇİLER SİSTEMDEN ÇIKMAK İÇİN ŞİRKETE BAŞVURMALI

Ocak ayında sisteme dahil edilen çalışanlar, Ocak ayı sonunda ücretlerinden BES için zorunlu kesinti miktarının yapıldığını görür görmez, işyerinin anlaştığı BES şirketine ulaşp, sistemden çıkış talebini yapmalılar.

● Daha önceki yıllarda çalıştığı işyeri tarafından sisteme dahil edilmiş ancak BES'ten ayrılmış çalışanlar için 3 yıl içinde tekrar sisteme girme zorunluluğu getirildi. Buna göre 2017 yılında sistemden

ayrılan işçiler 2020 yılında, 2018 yılında sistemden ayrılan işçiler 2021 yılında sisteme yeniden sokulacaklar. Bu süre bakanlık tarafından bir yıl önceye çekilebiliyor.

● Daha önce sistemden ayrılanlara bir defalığına yeniden sisteme girme hakkı tanındı. Bunun nedeni zorunlu BES'ten ayrılanların sayısının tahmin ettiklerinin üzerinde olması.

● Sistemde birden fazla sözleşme veya sertifikası olan katılımcılar için hesap birleştirme zorunluluğu kaldırıldı. Böylece bir kişinin birden fazla sözleşme ile BES'te kalması mümkün hale getirildi.

BES'E KATILANLARA DEVLET KATKISI PALAVRASI

Herkes, otomatik katılanlar adına bütçeden Devlet katkısı ödendiğini sanıyor.

Öyle bir şey yok...

Devlet katkısı ödeyeceğini taahhüt ediyor; bu taahhüt bir hesaba işleniyor ve her yıl TÜFE oranında faiz hesaplanıp bu taahhüde ekleniyor.

Daha açık söyleyelim: Devlet kendi parasına hayali faizler yürüterek kendisini borçlandırıyor ve bunu gelecek kuşaklara ödetiyor.

Taahhüt yöntemi 2017 yılından beri ama yalnızca zorunlu BES ile sınırlı uygulanıyordu. Şimdi yaygınlaştıracakları anlaşıyor. Devlet katkısı verilmesine ilişkin yönetmeliğe 2016 yılında şöyle bir kural eklediler; "Bakan, katkı paylarının taahhüt olarak hesaplanmasına ve taahhüt edilen tutarların ödenmesine karar vermeye yetkilidir."

Bu çok amaçlı bir yetki. Sektörü

ödüllendirmek, cezalandırmak, para aktarmak, devletin nakit sıkışıklığını gidermek gibi amaçlarla kullanılmaya da elverişli.

Üstelik ilkesi, ölçütü, sınırları belirsiz olduğu için hesap da sorulamayacak.

Bakan ister taahhüt eder, ister nakit ödetir, ister geçmiş 6 aydaki yükümlülüklerimi faiziyle birlikte topluca yarın ödeyeceğim der, isterse ödemek için emekli olmalarını bekler. Zorunlu BES'in devlet katkısı da böyle bir keyfiyete bağlanmış durumda.

ESAS FATURAYI ON YIL SONRA HALK ÖDEYECEK

Devlet katkısı tutarını nakit ödemek zorunluluğundan kendilerini kurtardıkları için, kaynak olsun olmasın, dilediklerince cömert davranabilecekler. Devleti ileriye dönük borçlandırmak anlamına gelen bu uygulamanın sonucu

faturanın en az on yıl sonra halk tarafından ödenmesi olacak.

Zorunlu BES'in iki yıllık faturası 4 milyar liranın biraz üzerinde. Taahhüt etme uygulaması yaygınlaştırıldıkça bu fatura da yükselecek.

Diyeğim ki, 15 milyon çalışanı sistemde tutmayı başardılar ve bu yıl için hepsinden ayda 100 lira prim kesiliyor. Her bir çalışan adına 300 lira taahhüt edilmesi; gelecek kuşaklara sadece 2019 yılı için 4 milyar 500 milyon lira borç "gönderilmesi" anlamına geliyor. Buna en az on yıl boyunca taahhüt edilecek tutarları ve TÜFE üzerinden hesaplanmış faizleri eklenecek.

Emeklilik hakkını kazananların paralarını hemen alıp çıkmalarını istemiyorlar. Bunu önlemek için; hak eder etmez parasını alıp çıkmak yerine aylıklar biçiminde ödenmesini kabul edecek katılımcılara Devlet katkısı ve getirileri toplamının %5'i oranındaki tutarının bütçeden ayrıca ödenmesini öngördüler.

Bu da ileriki yıllarda halka ödetilecek borcun artması demek.

“SİSTEM DIŞINDA AMAN KİMSE KALMASIN...”

SGK kayıtlarına göre Aralık 2018 tarihindeki çalışan sayısı 22 milyonun biraz üzerinde.

1-4 arasında işçi çalıştırılan 1 milyon 250 bin işletmede yaklaşık iki milyon işçi çalışıyor. Ama patronların bu işletmelerden beklentisi yok. Buralarda çalışanların primlerinin yatırılıp yatırılmadığını izlemek, peşine düşmek onlar için hem çok zor hem kârlı değil...

Gözlerini kalan 20 milyon çalışanın bordrolarına dikmiş iştahla bekliyorlar.

Bugüne değin sisteme 6 milyonu

BES; 5 milyonu Otomatik Katılım Sistemi (Zorunlu BES) olmak üzere toplam 11 milyon işçi katabildiler. 9 milyon eksik var. Ocak 2019'daki 2 milyonun hepsi kalsa bile 7 milyon fire.

Üstelik 10-49 arasında işçinin çalıştığı işyerlerinin patronlarının %27'si çalışanlarından prim kesmemiş durumda.

Patronlar bu büyüklükte bir firenin kabul edilemez olduğunu söylüyorlar. Sayının makul bir düzeye çıkarılması için Devlettten gerekli önlemleri almasını istiyorlar.

20 milyon çalışanın içinde, 18 yaşından küçük yaklaşık 350 bin çocuk işçi; 143 bin özel sandık işti rakçisi var. Ocak 2019'daki dayatma kapsamına bu nedenle onları da aldılar.

PATRONLAR NEYİN PEŞİNDE?

Söylediklerine bakılırsa, zorunlu BES için ücretlerimizin %3'ünün bordrolarımızdan kesilip sigorta şirketlerine aktarılmasını kabul edersek emekliliğimizde rahat edeceğimiz.

Eksik olsunlar! Çalışırken yoksulluk ücreti dayatanların, bizleri emekliliğimizde hiç düşünmeyeceklerini en iyi yine biz biliriz. Sözlerine kanıp paramızı kaptırmayalım.

İŞÇİLERE BOŞ BİR HAYAL SATMAYA ÇALIŞIYORLAR

Küçük bir hesap yapalım: ücretlerimizin %37,5 oranındaki tutarı

işçi ve işveren primi olarak kesilip SGK'ya yatırılıyor. Personel giderleri, binalar, diğer hizmet giderlerini devlet karşılıyor. Üstelik kuruma bütçeden her yıl 100 milyar liranın üzerinde paralar aktarılıyor. Bunun sonucu emekli olunuyor. BES'te ise prim ve devlet katkısı olarak ücretlerden SGK'ya yatırılanın onda biri prim olarak (%3,75'i) yatırılıyor. Bu ölçekte bir primle bırakın emekli olmayı, emeklilikte anlamlı bir ek gelir bile sağlanamaz. Bu iki rakamı karşılaştırılması bile BES'in amacının emeklilikte ek gelir sağlamak değil, patronlara ek

kaynak yaratmak olduğu anlaşılır.

EMEKLİLİK PAZARINDA BÜYÜK PARALAR TOPLANİYOR...

Bireysel emeklilik ve otomatik katılım adı verilen pazarın günümüzdeki büyüklüğü 92 milyar lira.

Bu tutarın, 11 milyarı BES'te; 4 milyarı Zorunlu BES'te (Otomatik Katılım Sistemi) olmak üzere 15 milyar lirası Devletin verdiği katkılardan oluşuyor.

Devlet katkısı, otomatik katılım gibi yöntemlerle sisteme yüksek tutarlarda para aktarılıyor.

Bununla birlikte, katılımcı sayısının ve toplanan paraların yakın gelecekte artmasını hedefliyorlar. Nasıl olsa faturasını gelecek kuşaklar ödeyecek diye inanılmaz oranlarda devlet katkısı vaat edip talebi kışkırtmayı düşünüyorlar.

EMEK PAZARINDA PRİM ÜRETMEK

Bizden prim kesiliyor, onlar kazanıyor

Bireysel emeklilik şirketlerinin yaptığı işe sigortacılıkta; "emeklilik sektöründe/pazarında prim üretmek" deniyor.

Sigortacılık sektöründe yayımlanan faaliyet, strateji ve denetim raporlarına; yaptıkları toplantıların sonuç bildirgelerine; CEO'larının basında yer bulmuş sözlerine bir bakın; hiçbirinde emeklilerin rahat ettirilmesinin amaçlandığını gösteren tutarlı bir

söz göremezsiniz.

YEP (Yeni Ekonomik Program) adıyla sunulan Orta Vadeli Programda da emeklilikte güzel günler sözü verilmiyor. Gelecek kötü günleri şu sözlerle anlatmaya çalışmışlar; "Mali açıdan sürdürülebilirliği sağlamak ve kamu maliyesine olan yükü azaltmak amacıyla sosyal sigorta sistemi yeniden düzenlenecektir."

%3 PRİM KESİNTİSİNDEN PATRONLAR NASIL KAZANIYOR?

- Sigorta şirketleri prim topladıkça tasarruf oranı artıyor, bunları satıp para kazanıyorlar,
 - Primlerle, mali kaynaklar çeşitleniyor, patronlar daha ucuz kredi olanaklarına kavuşuyor;
 - Ülkeyi yönetenler patronlara karşı görevlerini yapmış olmanın sefasını sürüyor;
 - Devlet, katkı olarak verdiği paralarla düşük faizli borçlanma senetleri alıp bütçeyi denkleştiriyor;
 - Bu paralar aynı zamanda; varlık kiralama, gelir ortaklığı, kira sertifikası gibi "betona dair" ve uzun vadeli borçlanma araçlarına müşteri bulmakta kullanılıyor.
 - Bireysel emeklilik şirketlerinin yarısından çoğu yabancılardan elinde olduğu için onlar da bu işten çıkar sağlıyor.
- Tek birinde işçinin yararına bir şey bulunmuyor. Zorunlu BES'ten sadece patronlar kazançlı çıkıyor.

TKP EMEK MERKEZİ- Ocak 2019

TKP | EMEK MERKEZİ

iletisim@tkp.org.tr tkp.org.tr f TürkiyeKomunistPartisi t t kpninsesi

TKP Genel Merkez | Ekim 2017 | Adres: Meşrutiyet Mah. Karanfil Sok. No:30/6 Çankaya-Ankara | Tel: 0312 417 29 68